

OBRTNI VESTNIK

Strokovni list za pouzdigo in napredek obrtništva Dravske banovine.

„OBRTNI VESTNIK“

izhaja tedensko in sicer vsak petek ter stane:

celoletno Din 40—
polletno Din 20—
posamezna številka . . . Din 1—

Glasilo „Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani“, „Splošne zveze obrtnih zadrug v Mariboru“ in obrtnih društev Dravske banovine.

Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Beethovnova ulica 10.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Ponatiski dovoljeni le z navedbo vira.

Štev. pri poštni hranilnici, podružnici v Ljubljani 10.860.

XIV. letnik.

V LJUBLJANI, dne 30. januarja 1931.

Štev. 5.

Občni zbor Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani.

V nedeljo 25. t. m. se je vršil v dvorani Trgovskega doma v Ljubljani redni občni zbor Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani, kateremu je predsedoval načelnik g. Josip Rebek. Od 57 včlanjenih zadrug je bilo zastopanih 52 po 81 delegatih. Zboru so prisostvovali v zastopstvu obrtne oblasti viš. svetnik gospod dr. Rupnik, za Zbornico TOI tajnik g. dr. Pretnar, za Zvezo obrtnih društev Dravske banovine načelnik g. Golčer, za Savez hrvatskih obrtnikov iz Zagreba gospoda Stingl in Ogrinc, za mestno občino ljubljansko g. Urbas. Zborovalec je posetil tudi zvezni častni predsednik g. Franchetti.

Po pozdravu g. Rebeke, je zbor na njegov predlog sklenil poslati Nj. Vel. kralju vdanostno brzojavko ter brzojavne pozdrave ministrstvu trgovine in industrije dr. Juriju Demetroviču in ministru brez portfelja g. Shveglu.

Nato je podal g. Josip Rebek načelstveno poročilo, v katerem je med drugim navajal:

Sešli smo se, da v stanovski skupnosti položimo pred ta forum zaključke dela, ki ga je vršila naša obrtniška matica v pretekli poslovni dobi in da znova načrtujemo smerice za bodoče nje delovanje.

Uverjen sem, da se vsi delegatje zavedajo važnosti tega zborovanja, osobito v današnji dobi, ko nam je še bolj potrebno složno in enotno delo tako posameznika kakor celote. V težki borbi gospodarske krize, ki se sedaj povsod razvija, ne velja posameznik nič, samo velika množica se lahko uveljavi. Vsled tega

naj bode prva in najsvetejša dolžnost posameznega obrtnika, združiti se v organizaciji.

Velika volja 6. januarja je izključila vse predsodke in danes stoji obrtniška vrsta trdna in neomajana, pripravljena izvesti vse, karkoli je v interesu nje napredka in zaščite, ravnotako tudi verno pripravljena braniti svojega kralja in domovino.

Samozavest obrtnika je prodrla v sleherne kraje naše ožje domovine in s ponosom lahko zremo, da so uspehi intenzivnega dela naše matice bili plodonosni. Ta občni zbor pa naj ponovno podžge sile, da si uredimo našo obrtno organizacijo do popolnosti.

Naše delo še ni končano! Gospodarska kriza je v širokem poslegu tudi med naše kroge in tu je predvsem na mestu, da budno pazimo in z odločnim korakom pristopimo

na pot lastne samopomoči.

Zaman je vse jadikovanje o težkih časih, brezposelnosti in preobremenitvi, ako bo vsak stal prekrižanih rok in čakal odpomoči. Tu je na mestu odločna volja, da s skupno pomočjo zboljšamo naš težki gospodarski položaj. Čim bolj bomo enotni in trdni v našem delu, tem uspešnejše bo.

Baš v tekočem letu, bodo postavljene obrtne zadruge pred veliko odgovornost napram svojemu članstvu. Ne bode zadostovalo samo, da bodo vršile šablonsko uradovanje; potreba bo,

da zadruge pristopijo k intenzivnejšemu gospodarskemu delu,

ki ga povsem upravičeno pričakujejo njih člani. Neupravičljivo je, da se v zakrknjeni konservativnosti še vprašujemo, ali nam je to delo res potrebno? Oglejmo se le nekoliko okrog nas in videli bomo, da so drugod naši stanovski tovariši veliko bolj prožni in dovezetni k vsakemu napredku.

Vedno bolj se čujejo glasovi po *ustanavljanju gospodarskih in pridobitnih zadrug.*

Vsak posloven obrtnik se zaveda, da je kot posameznik v eksistenčnem boju mnogo prešibak in si išče odpomoči v širšem gospodarskem poslovanju. In baš sedaj je najugodnejši čas, da z vso odločnostjo pristopimo k temu delu.

Sistemizirajmo naše delavnice!

Izpopolnimo naše obrate tako, da bomo zadostili vsaki potrebi naših izdelkov. Ni še čas, da podlegajo obrtniški gospodarji pod težo gospodarske krize. Smotrena volja, nesebična odločnost in samozatajevanje nas bodo dvignile na boljši položaj. Vsak posameznik bodi apostol naše vzvišene in nesebične ideje. Ponesite z našega zbora za vest, da nam je potrebno še mnogo trdega dela, pri katerem pa mora sodelovati v odkritosrčni in nesebični stanovski samozavesti vsak sleherni naš tovariš.

Izobrazujmo mladino!

Priporočati bi bilo tudi, da se pri nas upelje način dolžnosti delovne službe naše mladine. Mladina se ne sme učiti samo delati, ampak naj bodo tudi nje dobre lastnosti dolžnost, poslušnost, pridnost in točnost.

Polom gospodarstva in s tem tudi polom obrtništva bo prišel, če se obrtniški mojstri ne bodo zavedli v poslednji uri. Gospodarska vprašanja so življenska vprašanja obrti. Samo tesna skupnost v stanovski organizaciji nas zamore rešiti. Naše organizacije se bore za obstoj mojstrske znanosti in s tem za obstoj države. Tudi gospa mojstrica igra danes v življenju družgačno vlogo kot nekdanj. Ona ni možu samo njegova žena, temveč tudi svetovalka, pomočnica in skupna vzgojiteljica našega obrtnega naraščaja. Ne borimo se samo mi za naš vsakdanji kruh, ampak ramo ob rami tudi naša žena.

Obrtni zakon

Mnogo zaposlitve smo imeli v vprašanju novega obrtnega zakona, o katerem osnutku smo se bavili že na lanskem zborovanju. Pričažovali smo uveljavljenje tega zakona že v preteklem letu, a prišlo je le do konference strokovnjakov in gospodarskih zbornic, kjer

se je predlagalo k osnutku nekoliko sprememb. Z obžalovanjem moram poudariti, da v nekaterih jako važnih vprašanjih nismo našli pravega umevanja na strani naših bratskih hrvatskih in srbskih tovarišev. Mi, ki smo doprinesli k novemu obrtnemu zakonu že preobčutne žrtve, stojimo slejkoprej na stališču, da bodi novi obrtni zakon modern in čim popolnejši. Vidimo, da naši tovariši, ki so živeli pod drugim zakonodajstvom, žal nimajo zadostne uvidevnosti, da bi znali ceniti naše utemeljene predloge. V znanih brodskih konvencijah k obrtnemu zakonu so po naši zahtevi bile stavljene zahteve, ki so nam zagotavljale vsaj delen uspeh v naših težnjah. Jasno in odkritosrčno je bilo tedaj naše stališče. V teku razprav pa smo ugotovili, da so merodajni krogi naših bratskih organizacij popustili na skupnih naših sklepih in se usmerili na pot, ki ne bo koristila obrtnemu napredku.

Za obligatornost zadrug in združnih zvez in za skupne zbornice.

Kot skupen uspeh lahko zaznamujemo v brodskih sklepih zahtevo po obveznosti članstva v strokovnih zadrugah ali združenjih, in obveznosti včlanjenja zadrug v zvezah za posamezne banovine. Da pa rešijo ločene zbornice, katere bi bile take kot so pri nas naše zveze, žrtvovali so te dogovore in prešli kratkoma preko obveznosti zvez. *Mi pa trdimo, da ne vidimo nobene stanovske napredka v ločenih zbornicah; tega si pridobimo le v obveznosti zvez. Zbornice naj bodo pa skupne kot predstavnice celokupnega gospodarstva posameznih pokrajin.*

Zavarovanje obrtnikov

Ravno tako pogrešamo odločnega nastopa bratskih organizacij v vprašanju obveznega bolniškega, starostnega in nezgodnega zavarovanja obrtnikov. Ker že predvideva osnutek novega obrtnega zakona gotova socialna določila za delojemalca, smatramo za povsem upravičeno zahtevo, da se v novi zakon vstavi določilo, katero nam zagotovi uvedbo obveznega bolniškega, starostnega in nezgodnega zavarovanja obrtnikov na temelju avtonomije.

Skrbstvo za obrtni naraščaj

Da se kvalitativno dvigne popolnost naše obrti, je posvečala Zveza veliko pažnjo obrtnemu napredku in njega pospeševanju. Osobito se je z očetovsko ljubeznijo posvetila vzgoji našega obrtnega naraščaja. Kakor ste gotovo sami ugotovili, stavi redno na dnevni red naših obč. zborov tudi to vprašanje. To pa zato, ker uvideva, da le strokovno in kulturno naobražen vajenec lahko postane sposoben rokodelski pomočnik in dober mojster.

Oklenimo se torej z vsem zaupanjem in ljubeznijo naših organizacij in delujmo razsodno na to, da

si zgradimo temelj našega bodočega gospodarstva na trdni podlagi.

V tem delu naj bode veren pomočnik naš edini stanovski list »Obrtni Vestnik«. Iz njega naj diha resnično življenje in v njem naj utripa žila pravega obrtnika.

Iskreno želim, da bi zaključki občnega zbora naše obrtniške matice bili plodonosni in da jih čujejo vsi, ki jim je usojeno, da odločajo o naših težnjah. Vi pa dragi tovariši, ki sodelujete v vrstah naših organizacij, vztrajajte in ne oklevajte!

Poročilo načelnika je bilo sprejeto z velikim odobravanjem.

Sledil je pozdrav zastopnika Zbornice TOI tajnika g. dr. Josipa Pretnarja, ki je ugotovil, kako lep napredek zaznamuje v zadnjih dveh desetletjih naša obrtniška organizacija zadrug in zveze zadrug, ki so koristno in uspešno sodelovale z zbornico ter našle v njej vedno krepko oporo. Omenjal je nekatere važnejše akcije, osobito zbornične napore, da izbojuje obrtništvo moderen in napreden obrtni zakon.

Imenom saveza hrvatskih obrtnika sta pozdravila zbor gg. Stingl in Ogrinc.

Zvezin tajnik g. Kramaršič je podal obširno *tajniško poročilo*, ki v naravnost vzorni obliki kaže obsežno in uspešno delo zveze za interese obrtnega stanu ter nudi lep pregled položaja celote in poedinih strok. Radi aktualnosti priobčimo to poročilo v prihodnjih številkah. Iz statističnih podatkov posnemamo, da je v okolišju zveze 91 obrtnih zadrug, od teh 11 omejenih na občino sedeža, 49 na sodni okraj, 4 na več sodnih okrajev, 8 na poedini srez, 9 na bivšo ljubljansko oblast in 11 na banovino. Strokovnih zadrug je od teh 60, t. j. dve tretjini. Zvezino delovanje je bilo v prošlem letu jako obsežno na vseh poljih, tako v pogledu obrtne zakonodaje, gospodarskega povzdiga, glede davčnih in socialnopolitičnih vprašanj, strokovne izpopolnitve naraščaja, za zaščito lojalnega obratovanja pred šušmarstvom itd.

Blagajniško poročilo je podal gospod Karol Vidmar, ki je poudaril, da so danes finance povsem sanirane. Finančna situacija je ugodna. Redni dohodki zveze so lani znašali 90.340 Din, od tega dohodki od zvezne doklade 65.200 Din; skupni dohodki pa 173.850 Din. Prebitok se je ob koncu l. 1930. povečal na 24.660 Din. Proračun za prihodnje leto pa znaša 88.920 Din. Predlagal je, da se za kritje izdatkov pobira *enaka zvezna doklada kakor lani, to je 15 Din od vsakega člana zadrug.*

Pri volitvah je bilo po krajši debati izvoljenih 16 odbornikov in sicer po listi, kakor jo je sestavil poseben na občnem zboru izvoljen kandidacijski odbor. Pri tem je bi-

lo ustrezno želji podeželskih delegatov, da dobe polovico, t. j. osem mest v odboru predstavnikov izven Ljubljane. V odbor so bili soglasno izvoljeni gg. Bizjak (Krško), Dolinšek (Hrastnik), Gogala (Jesenice), Lenarčič (Ribnica), Malovič (Novo mesto), Petkovšek (Logatec), Jan (Bled), Rebolj (Kranj); iz Ljubljane pa gg. Bricelj, Krapež Milko, Mihelčič, Otorepec, Perdan, Pristov, Rebek in Vidmar. Za namestnike so bili izvoljeni gg.: Brestskar, Igljič, inž. Willmann, Radovan, Dorčec, Lojk, Šifer in Udovič.

Predsednik g. Rebek je nato po dal obširen in zanimiv referat o novem načrtu zakona o socialnem zavarovanju, g. Milko Krapež pa je v lepo in dalekovidno zasnovanem poročilu obdelal vprašanje vajenske vzgoje, gg. Fran Igljič in Mihelčič pa o Obrtnem Vestniku. Poročila priobčimo radi njihove važnosti v celoti na drugem mestu. Iz poročila o Obrtnem Vestniku je razvidno, da ima Vestnik okrog 3000 naročnikov, da zaznamuje v prošlem letu velik uspeh, ker je postal tednik, ne da bi se naročnina letno 40 Din povišala in da je naraslo število naročnikov tekom leta za 1100. Izdatki za list so se krčili za dohodki. Izrazila se je zahteva naj Zbornica TOI ne izdaja svoje ga posebnega lista, temveč zanj namenjeni denar da za izpopolnitev Obrtnega Vestnika, ker bo to dosti koristnejše.

Sledil je še referat g. predsednika Rebeke o gospodarskem podvišku obrtništva, na kar se je razvila daljša debata o nevarnosti, ki preti čevljarji zaradi nameravane ustanovitve Bačove tvornice v Jugoslaviji in zaradi nelojalne konkurence Bačovih popravilnic za čevlje. Debata je bila mestoma prav burna in je pokazala, kako težko se morajo boriti naši čevljarji obrtniki proti Bačovi konkurenci in kako obupen in katastrofalni bi postal njihov položaj, če bi Bač dejansko zgradil tvornico v naši državi. V tem vprašanju je podal zbornični tajnik dr. Pretnar zanimiva pojasnila, nakar je bila soglasno sprejeta obširna resolucija.

Pred zaključkom zborovanja je zapel še nekaj lepih pesmi hrvatski obrtniški pevski zbor »Jug«, ki je došel v delegatoma S. H. O.

Po zborovanju se je vršilo v »Zvezdi« skupno kosilo, ki je udeležence zborovanja in goste iz Hrvatske ob lepem petju »Juga« in izbranih napitnicah in govorih združilo v prijeten tovariški sestanek.

Načrt zakona o socialnem zavarovanju

(Poročilo predsednika g. Josipa Rebeke na občnem zboru Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani dne 25. I. 1931.)

Revizija socialnega zakonodavstva, zlasti zakona o zavarovanju delavcev, ni za nas novo vprašanje. Z njim se je pečala naša zveza v toku zadnjih let že ponovno. Ponovno so tudi naše zadrug zahtevale, da se revidira ta zakon, ki nalaga naši mladji, še v razvoju se nahajajoči obrtnosti bremena, ki v opasni meri slabijo konkurenčno zmožnost naših izdelkov, ne da bi nudil zavarovanjem delavcem prispevkom primerne podpore in datuje.

Z zakonom o zavarovanju delavcev, ki je stopil v veljavo 1. julija 1922, se je delavsko zavarovanje pri nas unificiralo. Vse na ozemlju naše kraljevine dotlej obstoječe socialno-zavarovalne ustanove so se v zmislu tega zakona ukinile. Delavsko zavarovanje v državi se je združilo v enem samem organu: Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu je postal edini nosilec vseh vrst zavarovanja v državi, dočim so se ustanovili kot njegovi izvršilci po posameznih pokrajinah okrožni uradi, z minimalnim samostojnim delokrogom. Organizacija zavarovanja, zgrajena na najstrožji centralistični bazi, je zahtevala za izvedbo zavarovanja obširen aparat. Posta-

Tečaji in predavanja.

Ljudska univerza za obrtniške vajence.

Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani priredi v torek, dne 3. februarja ob pol 7. uri zvečer v veliki dvorani Mestnega doma v Ljubljani, Krekov trg X. vajensko predavanje. — Predava g. dr. Krajec o temi: »Prva pomoč pri nezgodah«. Vstopnina je prosta. — Vabljeni so tudi obrtniški mojstri in pomočniki.

Vajenska kinopredstava v Ljubljani
Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani priredi v nedeljo 1. februarja t. l. ob 9. uri dopoldne v Ljubljanskem dvoru poučno kinopredstavo za obrtne vajence s filmom: »Leteče brodogejce«. Za vajence, ki obiskujejo redno vajenska predavanja, je vstopnina prosta.

Vajensko predavanje v Ribnici in Vel. Laščah.

Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani priredi v ponedeljek (na praznik) dne 2. februarja t. l. dvojno predavanje za obrtniške vajence; in sicer dopoldne ob 10. uri v Ribnici, popoldne ob 3. uri pa v Vel. Laščah. Oboje predavanje se vrši v osnovnih šolah. — Predava g. Leopold Puhar, uradnik Higijenskega zavoda v Ljubljani o temi: »Alkohol in srčna kultura«. K predavanju so vabljeni tudi obrtniški mojstri in starši vajencev. — Vstopnina je prosta.

Tečaj za damsko friziranje v Ljubljani

Zavod za pospeševanje obrti Zbornice TOI v Ljubljani opozarja brivsko-frizerske obrtnike in pomočnike, da priredi v Ljubljani trimesečni tečaj za damsko friziranje. Tečaj se prične v ponedeljek, dne 16. februarja t. l. ter se bo vršil po trikrat na teden od 20. do 22. ure zvečer v prostorih meščanske šole v Ljubljani VII (Spod. Šiška). Poučevalo se bo praktično delo, razen tega pa predavalo tudi o brivsko-frizerski higijeni. Prijaviti se je pisмено neposredno na Zavod PO Zbornice TOI v Ljubljani do najkasneje 10. februarja 1931. Pristojbina za obisk tečaja znaša 200 Din. Ker je prostora samo za največ 24 mest, se mojstri in pomočniki brivsko-frizerske stroke, ki bi se radi udeležili tečaja, opazarjajo, da pravočasno vpošljejo svojo prijavo.

Tečaj za opekarnarje v Ljubljani.

Zavod za pospeševanje obrta Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani priredi v Ljubljani dvotedenski tečaj za samostojne opekarnarje, opekarnarske poslovoje in delovodje. Tečaj se prične v ponedeljek

la je vsled tega birokratična, počasna in neokorna, ter draga. Tudi niso mogli priti pri taki centralistični organizaciji interesi posameznih pokrajin do prave veljave. Te hibe pri organizaciji zavarovanja so izzvale že koj ob uveljavljanju zakona, zlasti v pokrajinah, kjer je ta zakon nadomestil prejšnjo, stvarnim prilikam dokaj primernejšo organizacijo zavarovanja, glasne pritožbe, ki so se stalno ponavljale. Skoro soglasno se je iz vseh vrst delodajalcev, zlasti iz vrst našega obrtništva, čula zahteva po temeljiti reviziji zakona, ki naj bi reformiral socialno zavarovanje po načelih popolne stvarne in teritorialne avtonomije okrožnih uradov. Zahteva po stvarni in teritorialni avtonomiji pokrajinskih zavarovalnic je postala že kmalu po uveljavljanju zakona soglasen postulat, ki smo ga slišali vse do zadnjega časa na vseh naših zborih in sestankih.

Vprašanje revizije je prišlo sedaj, vsaj tako se zdi, v zadnji in odločilni štadij. Izdelal se je načrt za nov zakon o socialnem zavarovanju, ki je bil pred kratkim poslan našim organizacijam v izjavo. Načrt je izdelala posebna komisija, v kateri ni bilo niti predstavnikov delodajalcev, niti delavcev. Zato se naravno tudi ni čuditi, da se niso vpoštevali predlogi, ki so jih stavili najbolj zainteresirani faktorji. V glavnem se načrt za nov zakon oslanja na prejšnji zakon, in če so se izvršile katere izpremembe, se

23. februarja t. l. ter se konča v soboto, 7. marca 1931. Predavalo se bo samo v popoldanskih in večernih urah, skupno 60 do 70 ur in sicer: zbornični podpredsednik g. Ivan Ogrin o zgradbah, referent banske uprave za strojogradbo g. inž. Stolfa, o strojni opremi in mehanizaciji opekarne, ravnatelj Združenih opekarn g. Karo, o praktičnem obratovanju v opekarni, strokovni profesor tehniške srednje šole za keramiko g. Beran, o tehnologiji surovin in kuriva in profesor tehniške srednje šole g. Klinc, o knjigovodstvu. Pristojbina za samostojne podjetnike znaša 200 Din, za ostale 100 Din. O podrobnejšem bodo dobili obvestilo prijavitelci pisemenim putem. Prijave je poslati pisмено Zavodu PO Zbornice TOI v Ljubljani najkasneje do 15. februarja. Ker se sprejme samo omejeno število udeležencev, je v interesu prijavitelcev, da pošljejo prijavo čimprej, ker imajo prednost pred kasnejšimi.

Oz prakse v zgradbi in obratovanju hišnih kanalizacij.

Sedaj hočemo končati z napravami za odvod nečistoče iz stranišč in izpregovoriti nekaj besed o odvodnih ceveh, po katerih se odtaka pretežno ali izključno izplakovalnica iz kuhinj. Za te bi morala biti prav tako kakor za fekalije, predpisana zadostna količina čiste splakovalne vode. Samo na ta način se more preprečiti vsedanje nečistoče in maščobe v odvodih. Tudi te cevi morajo biti iz higijenskih razlogov proste vsake vsedline. Tu bi morala biti avtomatična izplakovalna naprava, kakor jo imamo v pisoarjih. Razen tega bi bilo potrebno, da se uporabljajo odtočne cevi z večjim premerom.

Če so te odvodne naprave v stanovanjskih hišah rade večkrat zamašene, tedaj je zamašitev v odtočnih večjih kuhinj stalen pojav. Tudi v teh primerih bi naprava avtomatičnega izplakovanja z večjimi množinami vode, napravljena za lovilec maščobe, zelo odpomogla. Potrebno pa je predvsem, da se vzida zadostno velik lovilec maščobe, ki bi moral biti konstruiran od slučaja do slučaja od strokovnjaka v skladu in prilagoden na enourni največji odtok. Potreba bi ga bilo opremiti z železolitimi hladilniki.

Za primer navajamo odtok neke restavracijske kuhinje, kjer je promet dokaj zmeren. Kljub zvidavi dveh železolitih lovilec maščobe je odvod komaj še spuščal vodo. Tu je bila krivda gotovo na instalaterju. Če prevzame tako delo, se mora pač domnevati, da je v stvari strokovnjak. Svetovati bi bilo zato instalaterjem, da pri napravi odvodnih vodov v restavracijah in hotelih postopajo previdno, napeljuje obilno dimenzionirajo, napravijo avtomatično izplakovanje in jako pazijo pri konstrukciji maščobnega lovilca, da bo res odgovarjal potrebi odvoda. (Nadaljevanje sledi.)

Kaj je novega?

Borza: Tuje valute so stale v prošlem tednu v dinarjih in sicer: Berlin (nemška marka) 13.46, Budimpešta (madžarski pengő) 9.89, Curih (švicarski frank) 10.96, Dunaj (avstrijski šiling) 7.96, London (angleški funt) 274.06, Newyork (dolar) 56.54, Pariz (francoski frank) 2.22, Praga (čehoslovaška krona) 1.67, Trst (italijanska lira) 2.96.

Nj. Vel. kralj in kraljica sta v nedeljo posetila Zagreb, kjer sta bila sprejeta z velikanskim navdušenjem mase naroda ter obiskala v teku naslednjih dni razne kulturne in dobrodelne zavode.

Banski svet dravske banovine je zasedal ves prošli teden ter obravnaval banovinski proračun.

Trgovinska pogajanja naše države s Češkoslovaško so v polnem teku in utegnejo trajati še dalj časa, ker bodo zaključki zelo važni tudi za razmerje obeh pogodbenic do drugih držav.

Proti Bači se pripravlja v Dravski banovini velika akcija, ne samo čevljarjskih organizacij, temveč tudi od strani naših najuglednejših gospodarskih predstavnikov, ker bi njegovo udejstvovanje pomenilo propast tisočev našega čevljarjskega obrtništva z rodbinami in delavstvom vred.

Traso jadranske železniške proge med Beogradom in Kotorom, ki bo ogromnega gospodarskega pomena za našo državo, obravnava sedaj posebna komisija v ministristvu, ki ima nalogo, da dovede stvar do končne odločitve med raznimi varijantami.

Gandija, znamenitega voditelja indijskih nacionalistov in upornikov proti angleški vladi v Indiji so izpustili iz zapora ter ima sedaj velike skupščine, na katerih pa ga že napadajo, češ da je preveč popustljiv napram Angležem.

100 milijonov zlatih frankov t. j. okrog ene milijarde dinarjev, bi morala plačati Italija naši državi iz obveznosti za prevzeto progo južne železnice, kakor šele sedaj ugotavlja slovit jurist dr. Mogan v zagrebških »Novostih«.

30-letni jubilej poklicnega dela praznuje znani in občesplošno voditelj štajerskega obrtništva, g. Jakob Zadravec, posestnik mlina v Središču.

Sistem skupnih zbornic za trgovino, obrt in industrijo so osvojili v najnovejši zakonodaji v Češkoslovaški, ki je gotovo nam lahko za vzor tudi v tem pogledu, osebno pa se pristaši ločenih zbornic sklicujejo na moderna načela.

Odločno je zavrnil kampanjo proti naši državi, ki jo vodijo v zadnjem času nekateri nemški časopisi, ter je ožigonal tako postopanje sam predsednik vlade general Živković v svoji izjavi zastopnikom Wolfovega urada.

Akcija za zgradbo »Obrtniškega doma« v Ljubljani je prišla že v resen štadij in upati je, da bo dovela kmalu tudi do konkretnih uspehov, kar bo velikega pomena za razvoj obrtništva v Ljubljani, pa tudi za celo banovino.

pri tem ni oziralo na predloge, ki so jih stavile naše stanovske organizacije.

Dovolite mi, da v naslednjem v kolikor mi ozko odmerjeni okvir tega poročila sploh dopušča, navedem nekaj izprememb, ki interesirajo naše obrtništvo in glede katerih bo treba, da zavzamemo svoje stališče.

Določila glede obveznosti zavarovanja so dobesedno posneta iz starega zakona, razširil se je samo krog oseb, ki so izvzete od obveznosti zavarovanja. Tako so te obveznosti oproščeni zakonski drug, zaposlen v obrtu drugega zakonskega druga, roditelji in praroditelji zaposleni v obrti svojih otrok odnosno vnukov, otroci in vnučad do izpolnjenega 16. leta starosti, zaposleni v obrtu staršev odnosno praroditeljev (deda ali babice). Pri teh izjemah pa predvideva načrt tudi novost, da so obveznosti zavarovanja oproščene osebe, kojih dnevni zaslužek presega 240.— Din. Kakor se nam zdi umestna prva izjema, tako se nam zdi nerazumljivo, zakaj se hoče osebe z večjimi dohodki oprostiti obveznosti zavarovanja. Po tem določilu bi bili od zavarovanja izvzeti n. pr. visokopllačni ravnatelji velikih podjetij in v večji meri inozemski kvalificirani mojstri in dobro plačani strokovnjaki, ki služijo le mimogrede v naši državi. Mislim, da ni v nobenem oziru utemeljeno, da se take ljudi, ki morejo brez velikih žrtev prispevati k socialnem zavarovanju, oprosti tega socialnega

davka. S takimi izjemami absolutno ne moremo soglašati.

Glede prijave dolžnosti določa načrt, da mora vsak, kdor zaposluje pri svojem podjetju več kot 20 oseb (dosedaj 5 oseb) zavezanih zavarovanju, prijaviti svoj obrat okrožnemu uradu v 8 dneh; brez ozira na število oseb pa mora prijaviti svoj obrat vsak, kdor dela s stroji na motorni pogon ali kdor dela z eksplozivni in strupenimi materiali. Prijave se vrše po predpisanem formularju. Dovoljena je tudi prijava z dopisnico, toda na dopisnici se mora navesti vse podatke, ki jih vsebuje predpisani formular. Ravnotako je dovoljena tudi ustna prijava, vendar mora pri ustni prijavi gospodar lastnoročno podpisati formular, ki mu ga izpolni funkcionar zavarovanja. Vidimo torej, da ne predvideva načrt, razen da se je število merodajno za obveznost prijave obrata zvišalo od 5 na 20, nobenih olajšav.

Stroga določila sedanjega zakona glede posledic opuščenosti ali nepravilne prijave so se olajšala. Po novem načrtu bo moral poslodavec, ki ne prijavi svojih delavcev v zakonitem roku povrniti stroške za denarne podpore in lečenje obolenj, ki so nastala pred prijavo ali v 8 dneh po prijavi, največ za 10 tednov, oni pa, ki je naplačno prijavitel, mora plačati to razliko za največ 26 tednov. Pri zakasnelih odjavah je plačati prispevke najdalje za 3 mesece nazaj od prestopanja delavnega razmerja. (Nadaljevanje prih.)

Zaključki nedeljskega obrtn. zborov. v Ljubljani.

Delegati obrtniških zadrug bivše ljubljanske oblasti, zbrani na občnem zboru Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani dne 25. januarja 1931 pooblaščajajo in pozivljajo zvezo, da sestavi in odpošlje eventuelno s primerno deputacijo posamezne in jasno obrazložene spomenice na merodajna mesta, t. j. dotičnim ministrstvom oziroma banski upravi, v prepisu pa tudi Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani. Iz lastnih izkušenj zveze, kakor iz mnogobrojnih predlogov obrtnih zadrug, ki so jih poslale na zvezin občni zbor konstatiramo, da so upravičene zahteve našega obrtništva, ki jih navajamo, neobhodno potrebne in da bi bil brez upoštevjanja teh zahtev ogrožen obstoj in eksistenca obrtnega gospodarja in njegovega naraščaja, ki se nahaja že itak na robu propada.

1. Potrebno je izdatno omiljenje davčnih bremen, osobito malemu obrtniku. Uvrsti naj se rokodelce v III. davčno skupino, določi eksistenčni minimum za pobiranje dohodninske davka, ali pa odmerja davek pavšalnim potom ter s tem oprosti vlaganja davčnih prijav. Davek na poslovni promet naj se za obrtnika ukine ali pa uvede kombinirani davek.

2. Znižati je carinske in trošarske postavke glede surovin za obrtniške izdelke, kar bi omogočalo tudi obrtniku vsaj skromno konkurenco.

3. Prepovedati je oddajo javnih in zasebnih del inozemskim tvežnikom in podjetnikom, ker je v tuzemstvu dovolj kvalificiranih obrtnikov, ki jim dela primanjkuje in še več brezposelnih delavcev.

4. Izdajo naj se najstrožje odredbe proti pobijanju šušmarstva, ki se od dne do dne bolj razširja in izpodjeda upravičenemu obrtniku zadnji košček kruha. Za ta prestop naj se določijo najstrožje kazni in so tudi za dotičnega, ki daje šušmarju delo. Za nekatere posamezne stroke naj se izdajo posebna določila, tako n. pr. klanje živine po deželi od strani neupravičenih kmetov, peka in prodaja kruha od neupravičencev privatnim strankam, gojitev in prodaja umetnih cvetic po osebah, ki nimajo vrtnarske obrti itd.

5. Zaščititi je treba oblačilne stroke, predvsem čevljarke in krojaške, preprečiti zidanje Bačinih tovarn v Jugoslaviji in prepovedati prekomeren uvoz izdelanih čevljev, konfekcije in drugih izdelkov iz inozemstva in zvišanje carine na te predmete. Omejiti je treba pravico za prodajo čevljev in konfekcije od strani trgovcev, ki nimajo za to obrtnega znanja. Posebno pa prepovedati vzdrževanje obrtnih delavnic po takih trgovcih.

6. Omeji naj se izdajanje obrtnih listov v krajih, kjer je posamezna obrtna stroka prenatrana in kjer zadošča število obrtnikov za krajevne potrebe.

7. Omeji naj se prekomerno število vajencev bodisi v tovarnah ali zasebnih zavodih, kakor tudi pri obrtniških mojstrih samih. Posebno umestno bi bilo v tovarniških obratih in zavodih sploh prepovedati vzgajanje vajencev, saj je to tudi eden glavnih vzrokov propadanju obrti.

8. Pospešuje naj se ustanavljanje obrtniških produktivnih, nabavnih in kreditnih zadrug.

9. Urediti je dajanje kreditov obrtnikom tako, da ne bo kompliciranih formalnosti in visokih stroškov in taks proti primernim in nepritriranim obrestim.

10. Posebno pažnjo je posvetiti obrtnonadaljevalnemu šolstvu in ustanovitvi obrtnonadaljevalne šole v vsakem kraju, kjer je sedež kake obrtne zadruge. Pri določitvi učnih ur naj v vsakem kraju vpoštevata šolsko vodstvo želje in predloge dotične obrtne zadruge.

VIII. redni občni zbor
Strokovne zadruge koncesioniranih elektrotehnikov za Slovenijo v Ljubljani

se vrši
v nedeljo, dne 1. februarja 1931 ob 10. uri dopoldne v sejni dvorani na mestnem načelstvu v LJUBLJANI z običajnim dnevnim redom.

Člani se vljudno vabijo, da se občnega zbora zanesljivo udeležijo.

ODBOR.

Težkoče iz urarsko-zlatarske stroke

(Konec)

Zigovanje (punciranje) belega zlata: Ako se uvaža iz inozemstva, ali se izdeluje doma kak nakit ali predmet iz belega zlata, se mora priloziti še en gram iste kovine. Tukajšnji urad te stvari pošilja po pošti v Celje, tam se analizirajo in ugotovi čistota, nato pa vrnejo zopet nazaj na ljubljanski puncevalni urad, ki šele potem izvrši žigovanje. Predpis pravi, da se ima lahko pri puncevalnem uradu deponirano tudi lastno iglo za belo zlato (14 in 18 karatno) v točno določeni obliki in teži, kar pa je zvezano z znatnimi stroški. Z belim zlatom bi se moralo postopati ravno tako, kakor z drugim, rumenim, rdečim ali zelenkastim zlatom, srebrom itd. Način ugotovitve čistote je vendar isti. Inozemski predmeti iz belega zlata so vendar tudi točno žigosani in označeni s čistoto. Tudi trgovec (zlatar in urar) je na tem interesiran, da ima pravilno po resnični čistoti žigosano blago. Ali se ne dajo odpraviti ovire in dolgotrajne procedure, ki povzročajo državi nepotrebne stroške, ki jih predpisana taksa ne more kriti?

Da se vsemu temu odpomore, se usoja zadruga staviti tele predloge:

1. da se merosodni urad v Ljubljani pooblasti neposredno sprejemati pristojbine za žigovanje dragih kovin.

2. da se nabavi vsem puncevalnim uradom po ena 14 in 18 karatna igla za belo zlato, s katero naj se preizkuša tu in inozemsko blago iz belega zlata pri uradu v Ljubljani in ne v Celju.

3. da se pri pošiljkah ne postopa preveč rigorozno in da zasliši dotični uradnik kakega strokovnjaka zadruge, preden ukrene s pošiljko kaj posebnega.

4. da se pri ocarinjenju in punciranju z dragimi predmeti ravna obzirno in prepreči vsaka, tudi najmanjša poškodba, ker ta povzroča našim trgovcem in obrtnikom občutno škodo.

5. da se pri ocarinjenju blaga, ki je namenjeno trgovcem z zlatino in srebrnino, upoštevajo one carinske postavke, ki veljajo za isto blago za trgovce z galanterijo, porcelanom in steklom, železninarje itd.

6. da se vodstvo merosodnega urada in carinskega urada obrača v izjemnih slučajih in primerih za strokovna mnenja na zaprisežene cenilce in strokovnjake Zadruge urarjev in zlatarjev v Ljubljani.

7. da se trgovcu dovoli, da sme pošiljati take predmete nazaj v inozemsko tovarno v svrhu popravila ali zamenjave in sicer brez dolgotrajnega kompliciranega postopanja. Zabeležba v zapisniku (»Zoll-Vormerkverfahren«) je za manjše predmete predraga in prekomplicirana in bi se morala izvesti hitro, enostavno in brez znatnih stroškov. So na primer tudi malenkostna pravila, katera se pa v Jugoslaviji ne morejo napraviti in je trgovec ali obrtnik primoran, da pošlje dragocene predmete v inozemstvo. Tako blago se ne more smatrati za

izvozno blago, ker se vendar dotični tovarni vrača!

8. da se izvrši žigovanje in ocarinjenje čim hitreje, da se tako prepreči škoda interesentov vsled zamudnega postopanja.

Končno si usojamo pripomniti, da se v drugih mestih in krajih, n. pr. v Zagrebu in drugod, ne postopa tako strogo in rigorozno kakor v Ljubljani in prosimo, da nam gresta tukajšnji merosodni urad in carinarnica z vso uvidevnostjo in naklonjenostjo na roko.

Zadruga si usoja visoko Zbornico za TOI vljudno prositi, da zavstavi vse svoje sile za odpravo teh nedostatkov, ki v resnici škodujejo in ogrožajo prizadete urarske in zlatarske trgovce in obrtnike, ter v ta namen posreduje pri merodajnih centralnih oblastvih.

Ignac Poljanšek, Brežice:

Vprašanje krušnih cen.

Ze dolgo časa traja borba za določitev cen kruhu, ki se je zadnje čase počela stopnjevati do neznosnosti. Cene se sedaj kratkomalo diktirajo, ne da bi se vprašalo, ali je to sploh izvedljivo za pekarskega mojstra.

Dobro se pekovski obrtniki zavedamo kritične dobe, v katero so zabredli vsi sloji in ogromnih žrtev, ki jih ti vsi brez izjeme doprinašajo. Zavedamo se tudi, da je kruh eno najvažnejših hranil, ki mora biti posebno v sedanjih težkih časih po čim nižjih cenah.

Vsaka stvar ima pa tudi svoje meje, pod katere ni mogoče, kot vsakdo drugi zahtevamo tudi mi, da se nam privoščijo za naše delo in trud vsaj košček kruha.

Čudno je, da se javnost, ki toži proti pretiranim cenam kruhu in celo mnogi merodajni činitelji vse premalo potrudijo dobiti globlji vpogled v pekovsko stroko in stvarno obravnavati to težko vprašanje. Lažje bi bilo potem reševati vprašanje upravičenosti ali neupravičenosti krušnih cen.

Dopisnikom raznih alarmantnih, tendencioznih in nestvarnih člankov po raznih dnevnikih bi priporočal, naj bi pregledali naše pekarske in potem poročali, kaj so videli. Mojstra čez 50 let starega ne bodo našli; našli bodo najčešče samo vdovo, po veliki večini v bedi živečo. Do tri četrtine mojstrov je bolehnih in zgaranih in to vse najbrže radi prevelikega blagostanja. Pomčnikov in vajencev niti ni omeniti; videti jih je treba in govoriti z njimi.

Ne omenja zastoj slavni ruski pisatelj Maksim Gorkij, da je pekovska ena najnehvaležnejših in mučniških obrti. (Pisatelj je bil namreč sam dalje časa zaposlen v pekovski delavnici.)

Ali je kruh res predrag? na to vprašanje ne bi hotel odgovoriti. Priporočal bi samo, naj bi merodajni činitelji izvedli čim preje in čim natančnejšo poizkusno peko in razprodajo in to v vseh srezih, v velikih in malih obratih, v mestih in vaseh pod najstrožjo in temeljito kontrolo, pa tudi stvarno in nepristransko. Marsikaj bi postalo jasno, kar danes ni in prenehali bi neupravičeni očitki, da peki pretiravajo s cenami.

Če pa se ne bo postopalo previdno in uvidevno, bo gotovo uničenih več kot tri četrtine obratov, osobito manjših in srednjih z lastniki in njihovimi rodbinami. Krušnih cen pa kljub temu ne bodo mogli bistveno znižati. Tak način zdravljenja draginjske in gospodarske krize, pa smatram, da bi zgrešil cilj.

Smrt uglednega gorenjskega obrtnika

V nedeljo popoldne spremenilo je obrtništvo iz Jesenic-Javornika in zastopniki zadruge iz Lese in Bleda na zadnji poti svojega neumornega odbornika-zaupnika in pregledovalca računov tako zadruge krojačev in krojačic kakor obrtnega društva na Jesenicah, tovariša Franca Baloha, krojaškega mojstra iz Mojstrane. Nad 80 tovarišev s tremi obrtniškiimi venci ter praporom Obrtnega društva na Jesenicah je vzelo slovo od moža, ki ga bo gorenjsko obrtništvo težko pogrešalo.

Velika udeležba od strani ostalega občinstva, pevskega društva »Sava« iz Jesenic, ki mu je zapelo ganljive žalostinke kakor tudi velikega števila drugih Jeseničanov neobrnitov in udeležba požarne brambe in Dovjem in Mojstrani s praporom je pokazalo, kako so vsi cenili pokojnika. To tudi po pravici, ker je bil mož skromnosti, ki je živel vedno pošteno, bil vesel in razpoložen vedno in povsod ter s tem pridobil toliko simpatij in bil kot takšen v toliko raznih zastopih.

Svojo družino je vzgojil ravno tako strogo kakor je bil žilav sam. Zapuščena žena in tri sinove, ki so vsi izučeni obrta, dalje 3 hečrke. Bila mu je toraj usoda naklonjena, da bi se bil mogel na svoja stara odpočiti sredi svoje drage družine.

Možu, vzornemu obrtniku naš najljepši spomin!

Razno.

Pozor urarski mojstri!

Urarski vajenec z dežele, ki se uči že nad dve leti te obrti, išče novega učnega mojstra, ker bo dosedanji učni gospodar svoj obrt opustil. Pojasnila daje Zadruga urarjev, zlatarjev, optikov, graverjev in pasarjev v Ljubljani.

Anketa o krizi lesne industrije se bo vršila koncem januarja ali začetkom februarja v ministrstvu za šume in rudnike ter bo skušala najti sredstva, ki bi omilila sedanji težki položaj te stroke.

Pol tisoča vajencev je prostovoljno posetilo zadnje predavanje Zveze obrtnih zadrug v ljubljanskem Mestnem domu o nevarnostih pri delu in zdravniški pomoči, kar dokazuje povsem uspeh lepega vzgojnega dela imenovane organizacije.

Dobave.

Prodaja lesa. Direkcija šuma brodske imovne občine v Vinkovcih sprejema do 16. februarja t. l. ponudbe glede prodaje lesa. (Oglas in pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

Prodaja lesa in drv se bo vršila potom licitacije, dne 16. februarja t. l., pri Direkciji šum v Ljubljani. Ponudbe je vložiti do 16. februarja t. l. (Oglas in pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

Oddaja zakupa buffeta na postaji Brežice se bo vršila potom licitacije dne 16. februarja t. l. pri Direkciji državnih železnic v Ljubljani. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri isti direkciji.)

Nabava pisarniške opreme za okrajna sodišča. Na ozemlju bivše kraljevine Srbije se je ustanovila cela vrsta okrajnih sodišč, ki se bodo s pohištvom (pisalnimi mizami, stoli, policami, omarami itd.) na novo opremila. Za dobavo te opreme je razpisana pri ministrstvu pravde ofertalna licitacija, ki se vrši dne 10. februarja 1931. V celoti gre za dobavo pohištva v približni vrednosti 2 in pol milijonov dinarjev. Pogoji za to licitacijo se dobe v ekonomatu ministrstva pravde.

VII. veliki obrtniški ples
se vrši
v soboto 7. februarja
v prostorih Kazine
Vstopnina Din 10-

Pridobivajte našemu listu vedno nove naročnike!

KREDITNO DRUŠTVO MESTNE HRANILNICE LJUBLJANSKE

dovoljuje posojila na menice in kredite v tekočem računu vsem kredita zmožnim osebam in tvrdkam

Kreditni zavod za trgovino in industrijo Ljubljana

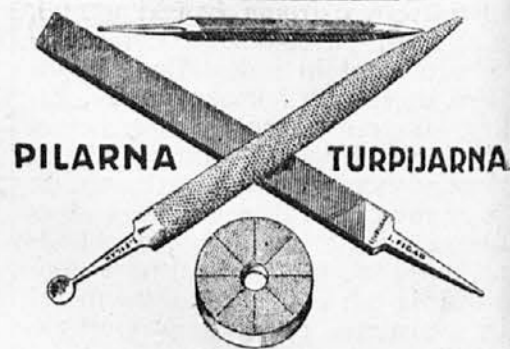
Prešernova ulica 50 (v lastnem poslopiju)

Brzovjavni naslov: KREDIT LJUBLJANA — Telefon številka 2040, 2457, 2458, 2805 in 2806

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predujmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic in kuponov, nakazila v tu- in inozemstvo, safe deposita itd. itd.

Kupite pri domačem obrtniku!

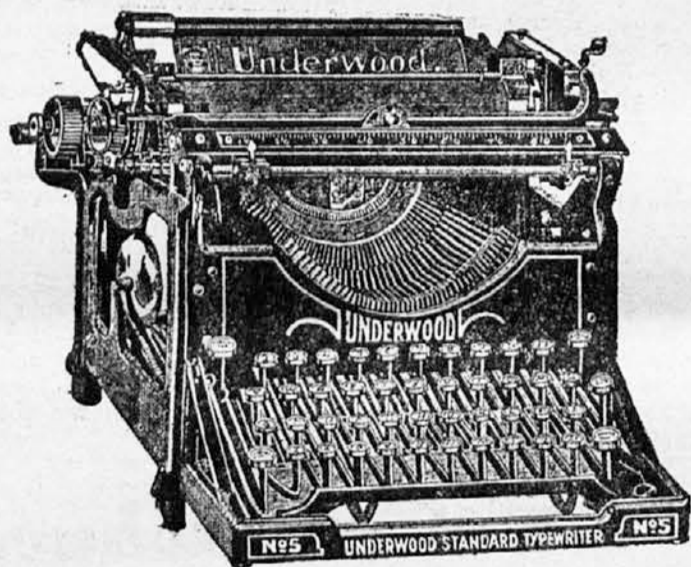
**IVAN FIGAR
LJUBLJANA**

Gospodsvetska c. -- Vošnjakova ul. 3.
(v bližini restavracije „Novi svet“)

Zaloga, izdelovanje in popravilo vsakovrstnih pil (turpija) in rašpel. Delo se izvršuje strokovno po najnižjih cenah.

Pri večjem naročilu primeren popust.

Plačam enostransko tovarnino.

UNDERWOOD PISALNI STROJI

preko 4,000.000 v rabi

zato

**najboljši in
najcenejši!**

Ludv. Baraga
Ljubljana

Šelenburgova ulica 6

Telefon 29-80

Werner & Pfleiderer d. d.

Dunaj XVI., Odoakergasse 35.

Zastopstvo: **Rudolf Oroszy**

Ljubljana, Tavčarjeva ulica 2.

Tako presojuje naši odjemalci!

Ljubljana, dne 15. novembra 1930.

Tordka

Werner & Pfleiderer d. d.

Dunaj XVI.

Parna peč »Viennara«, katero ste mi dobavili, je res mojstrsko delo. Z njo imam veselje in lahko rečem, da Vam dela ta peč vso čast.

Odveč je, da bi našteval vse koristi Vaše peči, ker so Vaši izdelki svetovno znani in Vi sami najbolje poznate prednosti Vaših peči napram drugim sistemom.

Eno pa hočem pripomniti, da se s pečjo res varčuje pri obratovanju in da brezhibno enakomerno peče. Pri skrbnosti, s katero je bila zgrajena peč, pri dobrem materialu, ki je bil uporabljen, lahko preživi peč celo človeško starost.

Zahvaljujem se Vam za vedno izkazano mi uslužnost in rad sem pripravljen pokazati svojim tovarišem peč, da si jo ogledajo.

Z odličnim spoštovanjem

Andrej Dolinar

parna pekarna v Ljubljani

OBRTNA BANKA V LJUBLJANI

CENTRALA: KONGRESNI TRG 4 PODRUŽNICA: LJUTOMER

Telefon št. 2508

Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 12.051

Telefon št. 2508

Daje kredite v obrtne svrhe, pospešuje ustanavljanje obrtnih in industrijskih podjetij, izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje. Vloge na knjižice in na tekoči račun se obrestujejo kar najugodneje, vezane vloge po dogovoru primerno višje